

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

α': 10 ^{αι}
β': 13 ^{αι}

Περιοχή ΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Πόλη ή Χωριό Κηπούλα (στο νεκρό τμήμα)

Νομός ή Έπαρχία ΛΑΚΩΝΙΑ Μέσα ^{άνη} Μοναστήρι ή Έκκλησία Αγ. Νικητάς

Αρχιτεκτ. τύπος Εσωτ. διαστάσεις: 7,45X3,18 μ. Μονόχωρη καμαροσιέπαστη
Δύο ενισχυτικά τόξα.

Τοιχογραφίες Δύο στρώματα. Α' στρ. Αψίδα μέτωπο βορ. πλευρά απόστολος
σε συστροφή μέχρι τη μέση των κνημών. Κάτω από την Ανάληψη
της καμάρας με σπαράγματα αγγέλου. Β. σκέλος καμάρας ιερού: τρείς
κεφαλές αποστόλων από την Ανάληψη κ.α. σπαράγματα. Πω ψηλά:
δύο άγιοι. Ημικύλινδρος: μετωπικοί ιεράρχες. Ν. τοίχος: τέσσερις
μετωπικοί ολόσωμοι άγιοι. Β. σκέλος καμάρας: σπαράγματα Επιτα-
φίου θρήνου και του Λίθου.

Β' στρώμα: Αψίδα τεταρτοσφαίριο: Βλαχερνίτισσα, τύμπανο: Αρχών

Χρονολογία α' στρ.: 10ος αι. β' στρ.: τελευταίο τέταρτο 13ου αι.

Κατάσταση Στερέωση Πλατυτέρας. Κλοπή αγίου.

Βιβλιογραφία Δρανδάκης 1969-70, σ.447, υποσ.2,452, εικ. 17. Ετζέογλου
1973, σ.243, Δρανδάκης ΔΧΑΕ 1980-81, σ.241-42, σημ.5, πίν.62α.
1988γ, σ.73. 1995, σ.341-354. Παναγιωτίδης 1986 σ.86.

ΤΟΙΧ. (συν.): Μιχαήλ(εκλάπη) και Μανδήλιον(;), ημικύλινδρος:
 ορθομαρμάρωση. Καμάρα: Ανάληψη, Αν. τοίχος βορ. πλευρά: Στέφανος
 προς τον Β. τοίχο: Ιω. Χρυσόστομος. Ν. τοίχος(μεταξύ των ενισχυτι-
 κών τόξων): δύο ζώνες επάνω: υπολείμματα Βαϊφόρου και κάτω: τε-
 ράστιος μετωπικός άγγελος Γαβριήλ με αυτοκρατορική στολή. Β. τοί-
 χος ιερού: Ιω. Χρυσόστομος.

Δρανδάκης 1996 σ.230 αρ. 422

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ζων: α' = 10^{ος}
β' = 13^{ος}

1

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

η. Οινών

ΛΑΚΩΝΙΑΣ, Μέσα Μάνη Πόλη ή Χωριό

Αγίος Νικήτας
Εσωτ. διαστ. 7,45x3,17

Μονοχωρος καμαροσκεπαστος με ενισχυτικές ζώνες

Δύο στρώματα τοιχογραφιών: Α' στρ. Αγία Τριάδα (Μετα-
μορφές με μαρόχρωμα φαγιόνια καμάρα: Αναστάσι-
ος, Παναγία, Άγιος Γεώργιος) (επ' όσοντες τέσσερις μορφές υποστο-
χική) Εσωτερικό σφειδρόνιο: Δύο μορφές, ή μία κρατάει σταθ-
μόν. τριχί: Τέσσερις όρθιοι μετωπικοί άγιοι/οι δύο κρατι-
μενοί Καμάρα (ΒΔ ήμικρα): Ταφή ή θρόνος; δίσκος; ο Λιδος;

ΙΟ ος καί Ι3ος αί.

Στερέωση μέρους τοιχογραφιών (της Πλατυτέρας στην

Αψίδα)
Δραγδάκης, 1969-70, σ. 447 υποσημ. 2, 452, εικ. 17.

Ετζέογλου 1973, σ. 243. Δραγδάκης ΔΧΑΕ, 1980-81, σ. 241-42
1988, σ. 73

1995, σ. 341-354

σημ 5 Πιν 62α

Παναγιωτίδης 1986 σ.86

Περιοχή Πελοπόννησος
Γόρμος ή Επαρχία Λακωνία, Μάνη
Επισκοπία Άγιος Νικητάς
Άρχιγ. Ένως

Πόλη ή χωριό Κυπρού

Τριχογραφίες Β' ερμού: Αγίδα ή κορό: Πλαυντέρα (ψήφια) με
κοι χριστό σε κορό (βούρτσι με το χέρι με το εις ημάς)
χαμνιά: μίμνηση ερδομαρμαφωής Τύμνανο: Μιχαήλ, Καμίρα
Ανάγκη (4 άγγελοι ή δόξα με τον Χριστό) φορέματα απο βούρτσι
Β. ήμυχόριον και γείγανα Ν. ήμυχόριον). Άν. κοίχος (Β. ψήφια) Ψ. Στέ-
φανος Β. κοίχος: Ψ. Ψ. Χρυσοστόμος Νομ. κοίχος (Δμήτρ) Βαΐοφο-
ρος και Αρχαγ. Γαβριήλ ομόσκιμος, φτωχισμός.

Χρονολογία 1305
Κανόναση

Βιβλιογραφία Δρανδάκης ΔΧΑΕ, 1980-81 σ. 242-
I/

